

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΦΥΣΙΚΗ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Ημερομηνία: Σάββατο 31 Οκτωβρίου 2020

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

Στις ημιτελείς προτάσεις **A1 – A4** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη φράση η οποία τη συμπληρώνει σωστά.

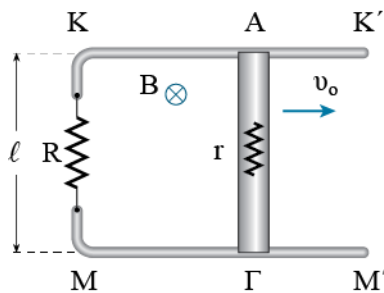
- A1.** Ένας ευθύγραμμος αγωγός μεγάλου μήκους διαρρέεται από ηλεκτρικό ρεύμα σταθερής έντασης I .
- α.** Ο αγωγός δημιουργεί στον γύρω χώρο ομογενές μαγνητικό πεδίο.
  - β.** Ο αγωγός δημιουργεί στον γύρω χώρο μαγνητικό πεδίο οι δυναμικές γραμμές του οποίου είναι ανοιχτές.
  - γ.** Ο αγωγός δημιουργεί στον γύρω χώρο μαγνητικό πεδίο οι δυναμικές γραμμές του οποίου είναι ομόκεντροι κύκλοι με κέντρο τον αγωγό.
  - δ.** Το μέτρο της έντασης του μαγνητικού πεδίου που δημιουργεί ο αγωγός σε κάποιο σημείο, είναι ανάλογο με την απόσταση του σημείου από τον αγωγό.

Μονάδες 5

- A2.** Ένα σωληνοειδές έχει N σπείρες, μήκος ℓ και διαρρέεται από ηλεκτρικό ρεύμα σταθερής έντασης I .
- α.** Η ένταση του μαγνητικού πεδίου που δημιουργεί το σωληνοειδές έχει παντού το ίδιο μέτρο.
  - β.** Αν τοποθετήσουμε στο εσωτερικό του σωληνοειδούς ένα πυρήνα μαλακού σιδήρου μαγνητικής διαπερατότητας μ , το μέτρο της έντασης του μαγνητικού πεδίου που δημιουργεί το σωληνοειδές, αυξάνεται.
  - γ.** Αν τοποθετήσουμε στο εσωτερικό του σωληνοειδούς ένα πυρήνα μαλακού σιδήρου μαγνητικής διαπερατότητας μ , το μέτρο της έντασης του μαγνητικού πεδίου που δημιουργεί το σωληνοειδές, μειώνεται.
  - δ.** Το σωληνοειδές δημιουργεί μαγνητικό πεδίο μόνο στο εσωτερικό του.

Μονάδες 5

A3. Στο παρακάτω σχήμα τα παράλληλα οριζόντια σύρματα KK' και MM' έχουν αμελητέα αντίσταση και τα δυο τους άκρα συνδέονται με αντίσταση R . Ο αγωγός $ΑΓ$ μήκους ℓ και αντίστασης r μπορεί να κινείται χωρίς τριβές έχοντας τα άκρα του συνεχώς πάνω στα δυο σύρματα. Κάθετα στο επίπεδο των αγωγών υπάρχει κατακόρυφο ομογενές μαγνητικό πεδίο έντασης B με την κατεύθυνση που φαίνεται στο σχήμα. Τη χρονική στιγμή $t_0=0$ δίνουμε στον αγωγό $ΑΓ$ αρχική ταχύτητα v_0 προς τα δεξιά.

α. Ο αγωγός $ΑΓ$ θα διαρρέεται από ηλεκτρικό ρεύμα το οποίο θα μειώνεται και τελικά θα μηδενιστεί όταν ο αγωγός σταματήσει.

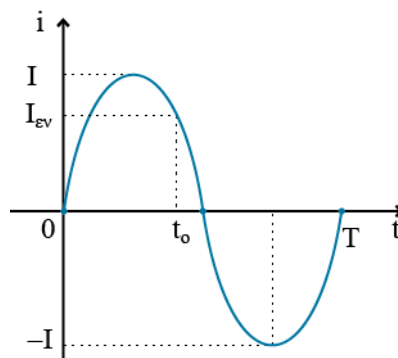
β. Ο αγωγός $ΑΓ$ θα εκτελέσει ευθύγραμμη ομαλή κίνηση με σταθερή ταχύτητα μέτρου $v=v_0$.

γ. Το μέτρο της ταχύτητας του αγωγού $ΑΓ$ θα μειώνεται μέχρις ότου αποκτήσει μια σταθερή τιμή, την οριακή ταχύτητα. Με την ταχύτητα αυτή ο αγωγός θα συνεχίσει να κινείται ευθύγραμμα ομαλά.

δ. Ο ρυθμός μεταβολής της ορμής του αγωγού είναι σταθερός.

Μονάδες 5

A4. Στα άκρα μιας ωμικής αντίστασης εφαρμόζεται εναλλασσόμενο ρεύμα περιόδου T που περιγράφεται από το παρακάτω διάγραμμα. Η χρονική στιγμή t_0 είναι:

α. $t_0 = \frac{7T}{8}$

β. $t_0 = \frac{T}{8}$

γ. $t_0 = \frac{9T}{8}$

δ. $t_1 = \frac{3T}{8}$

Μονάδες 5

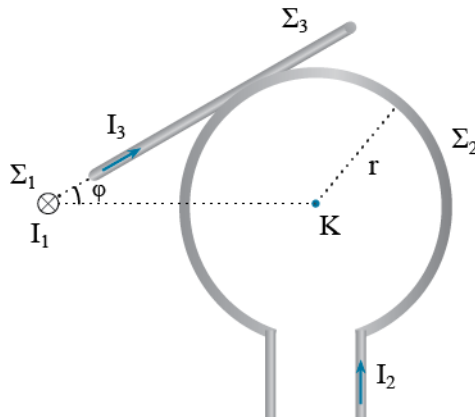
A5. Να γράψετε στο τετράδιό σας το γράμμα κάθε πρότασης και δίπλα σε κάθε γράμμα τη λέξη **Σωστό**, για τη σωστή πρόταση, και τη λέξη **Λάθος**, για τη λανθασμένη.

- α. Ένας κυκλικός αγωγός διαρρέεται από ηλεκτρικό ρεύμα σταθερής έντασης I . Ο αγωγός δημιουργεί στο γύρω χώρο μαγνητικό πεδίο. Όσο μεγαλύτερη είναι η ακτίνα του κυκλικού αγωγού τόσο μικρότερο είναι το μέτρο της έντασης του μαγνητικού πεδίου που δημιουργεί ο αγωγός στο κέντρο του.
- β. Ένα σωληνοειδές διαρρέεται από ηλεκτρικό ρεύμα σταθερής έντασης I . Η μαγνητική ροή που διέρχεται από κάθε σπείρα του σωληνοειδούς έχει το ίδιο μέτρο.
- γ. Ένας ευθύγραμμος αγωγός μήκους ℓ και αντίστασης R , κινείται με σταθερή ταχύτητα v μέσα σε ομογενές μαγνητικό πεδίο έντασης B έτσι ώστε, ο αγωγός, η ταχύτητά του και η ένταση του μαγνητικού πεδίου να σχηματίζουν τρισορθογώνιο σύστημα. Τότε, η διαφορά δυναμικού στα άκρα του αγωγού είναι ίση με την ΗΕΔ από επαγωγή που εμφανίζεται σ' αυτόν.
- δ. Ένα τετραγωνικό κλειστό πλαίσιο πλευράς a και αντίστασης R , κινείται με σταθερή ταχύτητα v μέσα σε ομογενές μαγνητικό πεδίο έντασης B κάθετα στις δυναμικές του γραμμές. Τότε, το πλαίσιο διαρρέεται από ηλεκτρικό ρεύμα έντασης $I = \frac{Bva}{R}$.
- ε. Η στιγμιαία ισχύς ενός εναλλασσόμενου ρεύματος μεγιστοποιείται ανά $\Delta t = 0,01s$. Η συχνότητα του εναλλασσόμενου ρεύματος είναι $f = 100Hz$.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Β

- B1.** Στο παρακάτω σχήμα ο ευθύγραμμος αγωγός Σ_1 είναι κάθετος στο επίπεδο του σχήματος και διαρρέεται από ηλεκτρικό ρεύμα σταθερής έντασης $I_1=I$ με κατεύθυνση προς τα μέσα. Ο κυκλικός αγωγός Σ_2 έχει ακτίνα r και διαρρέεται από ηλεκτρικό ρεύμα σταθερής έντασης $I_2 = \frac{I}{\pi}$ με την κατεύθυνση που φαίνεται στο σχήμα. Ο ευθύγραμμος αγωγός Σ_3 εφάπτεται στον κυκλικό αγωγό, διαρρέεται από ηλεκτρικό σταθερής έντασης $I_3=I$ και η προέκτασή του σχηματίζει με την προέκταση της διαμέτρου του κυκλικού αγωγού γωνία $\varphi=30^\circ$. Αν η μαγνητική σταθερά είναι k_μ , το μέτρο της έντασης του συνολικού μαγνητικού πεδίου στο κέντρο του κυκλικού αγωγού είναι:

α. $B = k_\mu \frac{I}{r}$

β. $B = k_\mu \frac{2I}{r}$

γ. $B = k_\mu \frac{2\pi I}{r}$

Να επιλέξετε την σωστή απάντηση.

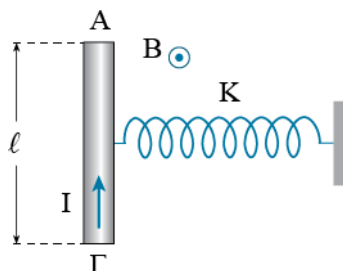
Μονάδες 2

Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας.

Μονάδες 6

- B2.** Ένας αγωγός ΑΓ μάζας m και μήκους ℓ ισορροπεί στο οριζόντιο επίπεδο με το κέντρο μάζας του να είναι στερεωμένο στο ελεύθερο άκρο ενός οριζόντιου ιδανικού ελατη-

ρίου σταθεράς K , το άλλο άκρο του οποίου είναι στερεωμένο σε σταθερό σημείο. Κάθετα στο οριζόντιο επίπεδο υπάρχει κατακόρυφο ομογενές μαγνητικό πεδίο έντασης B με την κατεύθυνση που φαίνεται στο σχήμα. Αρχικά το ελατήριο έχει το φυσικό του μήκος. Τη χρονική στιγμή $t_0=0$ τροφοδοτούμε τον αγωγό με ηλεκτρικό ρεύμα σταθερής έντασης I με την κατεύθυνση που φαίνεται στο σχήμα. Αν δεν υπάρχουν τριβές, το μέτρο της μέγιστης ταχύτητας που θα αποκτήσει ο αγωγός κατά την κίνησή του είναι:

α. $v_{\max} = \frac{2BI\ell}{\sqrt{Km}}$

β. $v_{\max} = \frac{BI\ell}{\sqrt{Km}}$

γ. $v_{\max} = \frac{BI\ell}{K\sqrt{m}}$

Να επιλέξετε την σωστή απάντηση.

Μονάδες 2

Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας.

Μονάδες 7

B3. Μια ωμική αντίσταση R τροφοδοτείται με εναλλασσόμενη τάση, η χρονική εξίσωση της οποίας είναι $v=V\eta\mu\omega t$. Τη χρονική στιγμή t_1 η στιγμιαία ισχύς γίνεται για πρώτη φορά ίση με τη μέση ισχύ, ενώ τη χρονική στιγμή t_2 γίνεται για τρίτη φορά ίση με τη μέση ισχύ. Αν T είναι η περίοδος της εναλλασσόμενης τάσης, το χρονικό διάστημα $\Delta t=t_2-t_1$ είναι:

α. $\Delta t = \frac{T}{4}$

β. $\Delta t = \frac{T}{8}$

γ. $\Delta t = \frac{T}{2}$

Να επιλέξετε την σωστή απάντηση.

Μονάδες 2

Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας.

Μονάδες 6

ΘΕΜΑ Γ

Μια ωμική αντίσταση $R=10\Omega$ τροφοδοτείται με εναλλασσόμενη τάση, η χρονική εξίσωση της οποίας είναι $v=200\eta\mu\omega t$. Τη χρονική στιγμή $t_1 = \frac{1}{400}s$ η στιγμιαία τάση γίνεται ίση με την ενεργό τάση για πρώτη φορά.

Γ1. Να υπολογίσετε πόσες φορές μηδενίζεται η εναλλασσόμενη τάση από τη χρονική στιγμή $t_2=0,005s$ μέχρι τη χρονική στιγμή $t_3=0,085s$.

Μονάδες 5

Γ2. Να γράψετε τη χρονική εξίσωση της έντασης του εναλλασσόμενου ρεύματος και να τη σχεδιάσετε για χρόνο μιας περιόδου.

Μονάδες 5

Γ3. Να γράψετε τη σχέση που δείχνει τη μεταβολή της φάσης του εναλλασσόμενου ρεύματος σε συνάρτηση με το χρόνο και να τη σχεδιάσετε από τη χρονική στιγμή $t_0=0$ μέχρι τη χρονική στιγμή t_4 στην οποία η στιγμιαία ισχύς παίρνει τη μέγιστη τιμή της για τέταρτη φορά.

Μονάδες 2+6

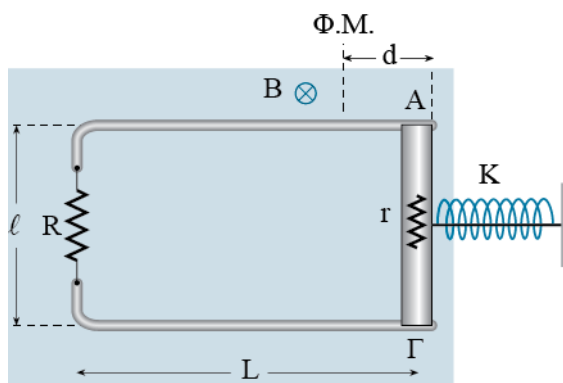
Γ4. Τη χρονική στιγμή $t_5=10,035s$ διπλασιάζουμε το πλάτος της εναλλασσόμενης τάσης. Να υπολογίσετε τη συνολική θερμότητα που θα παραχθεί στην αντίσταση R από τη χρονική στιγμή t_4 μέχρι τη χρονική στιγμή $t_6=20,035s$.

Μονάδες 7

ΘΕΜΑ Δ

Στο παρακάτω σχήμα ο αγωγός ΑΓ μήκους $\ell=0,4m$, μάζας $m=1Kg$ και αντίστασης $r=1\Omega$ ισορροπεί μέσω ενός νήματος, πάνω στο οριζόντιο επίπεδο ακουμπώντας στο ένα άκρο οριζόντιου ιδανικού ελατηρίου σταθεράς $K=100N/m$. Το ελατήριο είναι συσπειρωμένο κατά d ,

ενώ το άλλο του άκρο είναι στερεωμένο σε σταθερό σημείο. Στο σημείο ισορροπίας του αγωγού η τάση του νήματος είναι $T_{\max}=40\text{N}$ ενώ η στατική τριβή είναι μηδέν. Ο αγωγός μπορεί να κινείται έχοντας τα άκρα του πάνω σε δυο οριζόντια σύρματα μήκους $L=10\text{m}$ το καθένα και αμελητέας αντίστασης, τα δυο άκρα των οποίων είναι συνδεδεμένα με αντίσταση $R=3\Omega$. Κάθετα στο επίπεδο των αγωγών υπάρχει ομογενές μαγνητικό πεδίο έντασης $B=10\text{T}$ με την κατεύθυνση που φαίνεται στο σχήμα. Τη χρονική στιγμή $t_0=0$ κόβουμε το νήμα και ο αγωγός αρχίζει να κινείται. Όταν το ελατήριο φτάσει στο φυσικό του μήκος ο αγωγός αποχωρίζεται από αυτό έχοντας ταχύτητα $v_1=2\text{m/s}$, ενώ μέχρι τη στιγμή αυτή η θερμότητα που παράγεται λόγω τριβών είναι ίση με τη συνολική θερμότητα που παράγεται στις αντιστάσεις του κυκλώματος.

Α1. Να υπολογίσετε την τριβή που εμφανίζεται στην κίνηση του αγωγού.

Μονάδες 6

Α2. Να υπολογίσετε το επαγωγικό ρεύμα που διαρρέει το κύκλωμα τη χρονική στιγμή που το ελατήριο έχει το φυσικό του μήκος.

Μονάδες 4

Α3. Τη χρονική στιγμή t_1 που ο αγωγός αποχωρίζεται από το ελατήριο ασκούμε στο κέντρο μάζας αυτού μια σταθερή δύναμη $F=11,5\text{N}$ με κατεύθυνση προς τα αριστερά. Να υπολογίσετε την οριακή ταχύτητα που θα αποκτήσει ο αγωγός.

Μονάδες 7

Α4. Να υπολογίσετε τη συνολική θερμότητα που θα έχει παραχθεί στην αντίσταση του αγωγού από τη στιγμή που κόβουμε το νήμα μέχρι ο αγωγός να φτάσει στην άκρη των συρμάτων.

Μονάδες 8

Να θεωρήσετε:

- ο τις αντιστάσεις του αέρα αμελητέες.
- ο ότι τα σχήματα δεν είναι υπό κλίμακα.
- ο Ο αγωγός αποκτά οριακή ταχύτητα πριν φτάσει στο άλλο άκρο των συρμάτων.